

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

THEMA: GEEST, WATER EN BLOED

Het gaat nog over de heilige Doop.

Wij letten vanmiddag op de heilige Doop, en de betekenis daarin van Geest, water en bloed. Want drie zijn er die getuigen op de aarde, de Geest en het water en het bloed; en die drie zijn tot één, hebben wij gehoord uit de brief van de apostel Johannes.

Het is een tamelijk lang stuk over de heilige Doop. Daarin komt iets uit van de zorg, die de opstellers van de Heidelbergse catechismus hebben gekend voor de gemeente van de Heere. En dat zij ongetwijfeld bij alle verwarring, onderschatting, overschatting, zeer begerig zijn geweest om de sacramenten de plaats te geven in de gemeenten, in het leven van het geloof, die hen toekomt. Want dat is zeker, dat hebben wij reeds gehoord, het zijn heilige tekenen en zegelen van God Zelf ingesteld, om te betekenen en te verzegelen wat in Christus Jezus is.

Dat men daar zo uitvoerig over spreekt komt dan zeker mede daardoor, dat de opstellers hebben geweten in hun eigen leven, en uit het leven van anderen, dat het leven altijd een aangevochten leven is. Dat er in de Schrift sprake is van de goede strijd des geloofs. En dat wij door veel verdrukkingen zullen ingaan in het Koninkrijk Gods. En dat niet alleen van buiten, maar ook van binnen, loopt de vijand te hoop om zijn aanvallen en pijlen, zijn giftige pijlen te richten op dát heil, dat in Christus Jezus is geopenbaard, èn of wij daar deelgenoot van zouden zijn. Daar gaat alles tegen te keer.

En nu wil de Heidelberger, bij alle zaken en dingen die ons troosten kunnen in dit leven, die door God aangewezen heilsmiddelen inzonderheid benadrukken. Ik hoop dat dat duidelijk is. Reeds in het voorgaande, dat wij, die in de hoogte of in de diepte zoeken, ook wat dat betreft mogen zeggen: "Nabij u is het Woord en het sacrament, in uw mond en in uw ogen". Want dat zijn de dingen die God daar eerstelijk toe heeft gegeven. En daar gaan we dan nog even mee verder. En ik hoop dat de Heere dat wil zegenen, voor u en voor mij.

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

"Is dan het uiterlijk waterbad de afwassing van de zonden zélf?"

Ja, je zou dat een overschatting kunnen noemen. Hoewel, of dat je dat woord nu zou kunnen gebruiken een 'over-schatting?' Je zou dan zeggen: Nee, het klopt helemaal niet. Het uiterlijk waterbad is de afwassing der zonden niet! Er staat immers: "Nee het!" Kort, krachtig, wordt deze gedachte afgewezen.

Het water is niet in die zin het Roomse wijwater. Het is niet, zoals al gauw, na niet al te lange tijd, in de christelijke kerk die gedachte opkwam, dat dat water als het ware iets geheimzinnigs, iets magisch is. Dat het maar het beste was, is er een tijd geweest, om zo laat mogelijk te dopen, dan werden er zoveel mogelijk zonden afgewassen.

Dat weten wij ook uit het leven van Constantijn, die pas vrij kort voor zijn sterven zich liet dopen. Uit die vreemde gedachte, dat vergeving der zonden en doopwater zo aan elkaar gebonden en vervlochten zijn, dat het praktisch op hetzelfde neerkomt. En dat is het niet.

Ook niet zoals het nu nog functioneert in de R.K.-kringen. Zo snel mogelijk dopen. Desnoods een nooddoop, door wie er dan ook aanwezig is. Omdat dan de erfschuld is weggewassen. Die schuld die wij allemaal krachtens onze geboorte, als Adamskinderen, meedragen. En daarom, als er gevaar dreigt voor het leven van het pasgeboren kind, dan moet desnoods de baakster of de dokter, of wie er dan ook aanwezig is, dat kind zo gauw mogelijk dopen. Dan is die erfschuld weggewist.

Kijk, daar zie je dingen waar de Heidelberger nu tegenin gaat. Dat wij niet vanuit misschien wel oeroude, heidense rituelen, die we met ons dragen, dat we zo ook dat mee in gaan dragen in de dingen van het Woord en het sacrament.

Die dingen zijn niet denkbeeldig. De mens zoekt wat dat betreft naar iets tastbaars. En nu heeft de Heere hem ook wel iets tastbaars en zichtbaars gegeven, niet om zich aan dat tastbare vast te klampen, maar om door het gelóóf, hoe zwak dan ook, verstrekt te worden in datgene waar dat zichtbare héénwijst. Naar het bloed van Jezus Christus, dat reinigt van alle zonden.

Kijk, dan is het weer verkeerd als wij zo, op die manier, waarde hechten aan dat water op zich, of aan dat brood en die wijn op zich. Zoals je ook in de gedachten van de oude kerk tegenkomt, het idee dat je door het eten van het brood een soort onsterfelijkheidszaad naar binnen krijgt. Waardoor je ook zult opstaan ten eeuwige leven. Al die gedachten hebben toch in principe niets te maken met de bedoeling van de sacramenten, zoals God dat heeft bedoeld.

En daarom is het antwoord kort en krachtig: "Nee het!" Dat kan niet. Dan gaan wij ervan uit wat je ook in protestanten-kringen wel tegen komt, als het kindje maar gedoopt is. Wat heeft dat dan voor betekenis?

Ik weet wel, je moet daar erg voorzichtig in zijn, maar toch, wat heeft het dan voor de betrokkene voor betekenis? Als het kindje gedoopt is, en het kindje is dan geen heiden meer, en het kindje staat in het lidmatenboek ingeschreven. En er is verder niet bij: Het leven, het zoeken, het horen van het Woord. Als dat er nu niet bij is, ja, je zou bijna zeggen: Dan hoeft het allemaal niet. Waarom moet je dan dopen, als we dat er dan maar bij nemen, van, het kan nooit geen kwaad. Baat het niet, het schaadt niet ook, en als je later groot bent en je moet dan nog gedoopt worden, als ze per ongeluk daarvoor kiezen. Nu ja, dat is toch ook vervelend, dus dat doen we dan maar. Dan maken we er een feestelijke gelegenheid van, we feliciteren elkaar, we hebben een prachtig mooi

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

doopjurkje, het is een beetje een feestelijke dienst, en dat ligt dan inderdáád weer achter ons!

Het ligt áchter ons. Het ligt niet vóór ons, als die zichtbare vinger van de Heilige Geest, die van het water wijst naar het bloed. Het ligt niet voor ons dan, als een aanspraak, ook tot ons als ouders. Dat er geen rust, geen zaligheid, geen vergeving is buiten het bloed van de Heere Jezus Christus. Dan ligt het echt achter ons, en dan is het weer voorbij. Het is weer gedaan. We gaan misschien nog een keertje naar de kerk, je moet het niet al te gek maken door gelijk helemaal niet meer te komen. We komen nog een keertje naar de kerk, sommigen een paar keer, en dan ligt het echt achter ons.

Hoe kan dat nu functioneren? Als het niet voor ons ligt, ingekapseld in Woord en Geest, de door God gegeven zaken om zalig te worden. Ja, dan werkt het niet. Waarom niet? Omdat het water niet werkt, en die formule op zich werkt ook niet. Het is de Geest en het water en het bloed. Daar komt het ook in 1 Johannes 5 op neer, die geven getuigenis. In de hemel is de drieënige God Die getuigenis geeft van de waarheid die in Christus Jezus is, en op aarde zijn het de Geest en het water en het bloed, Die getuigenis afleggen van de enige offerande van Jezus Christus, aan het kruis geschied. Daarom is het zo bedroevend als de dooppraktijk ontaardt in één of ander feestelijkheidje, en het kind is gedoopt en we gaan weer verder. Dan mag een mens daar wel op aangesproken worden, dat ontken ik niet, maar wat is er dan voor troost, wat is er dan voor hoop, voor werkzaamheden door de Geest aan de troon der genade, op het bloed?

Nee, want als je niet verder kijkt dan het water, dan ben je gedoopt en dan is het klaar. Dan ben je gedoopt en het is klaar. Dan is er niet dat aspect wat Johannes zegt: Ik doop u wel met water, maar Die na mij komt, Die sterker is dan ik, Die zal u met de Heilige Geest dopen en met vuur.

Dat zou je in dit verband dan ook wel mogen bedenken. Daarom, nee, dat uiterlijk waterbad is de afwassing van de zonden niet. Want alleen het bloed van Jezus Christus, en de Heilige Geest die het toepast aan de harten, die de boodschap van het heil zegent, die wederbaart tot een levende hoop door de opgestane Heere, die vernieuwt en reinigt en heiligt, die is het waar het eigenlijk om gaat. Dat reinigt ons van alle zonden.

De Heidelberger wordt niet moe om dat steeds maar weer te versterken, aan te voeren, door te laten klinken, dat het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest reinigt van alle zonden. Daar wijst het heen.

Maar dat doet het water niet. Het water wijst er wel heen, maar het water dóét het niet. Een aardig beeld gebruikt meen ik dr. Oorthuis, als hij het zó verduidelijkt: iemand zit in de gevangenis, en hem wordt een brief gebracht. In die brief staat de oplossing, de bevrijding, de vrijspraak, de gratie. En die bode komt er aan rennen: "Hier is je bevrijding, hier is je leven, man. Je mag leven!" Ja, dan kun je moeilijk zeggen: Dat stukje papier is het, of dat beetje inkt wat zich daarop bevindt. Maar het gaat om de bóódschap. En dan zeggen wij, bij wijze van spreken: Hier is het, hier staat het in. En dat beeld moet je nu eens voor ogen houden, het gaat om de boodschap. Om het teken en zegel, daar gaat het om.

Je vrijheid is iets anders dan dat je uit het water getild wordt, gewoon water. Want als je daar als een geestelijk gevangene ingaat, dan kom je ook als een geestelijk gevangene

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

weer boven. Dan heeft dat water niets gedaan. Je moest er snel uit anders zou je stikken. Dat is het natuurlijke.

Maar nu, wat staat er in die brief. Wat is de bedoeling ervan. Wat betekent het zegel van echtheid wat de Koning erop gezet heeft: "Ik gelast dat deze gevangene in vrijheid wordt gezet". Dáár gaat het om, om de bóódschap.

"Is dan het uiterlijk waterbad dé afwassing der zonden zelf?" Ja, je kunt die brief aan je hart sluiten en zeggen: "Dit is mijn bevrijding, dit is mijn begenadiging". Maar ja, wat is dat dan in de praktijk van het leven? Dat je niet in de gevangenis blijft zitten! Bevrijding en vergeving is iets wat je belééft, wat je ten deel valt. Wat zich uit in de opening van de deur, in het naar buiten gaan onder Gods wijde hemel.

Als je met dat briefje, al is hij nog zo belangrijk, zou blijven zitten in de cel, en zeggen: "Ja, dit is mijn bevrijding", ja hoezo dan? Nee, die boodschap wordt omhelst, die brief is - en dat wil ik toch ook zeggen - inderdaad kostbaar. Die bewaar je. Het is legitiem, het is het zegel van de Koning, het is waardevol. Maar de vrijheid waar het om gaat, die wordt jou in die brief aangekondigd. Die wordt jou voorzegd. En zo mogen we nu ook de sacramenten zien.

"Waarom noemt dan de Heilige Geest de Doop het bad der wedergeboorte, en de afwassing der zonden?" Dat lees je in de brief van Paulus aan Titus, waar gesproken wordt over het bad der wedergeboorte. Je leest in de Handelingen van de afwassing der zonden: "Saul, laat u dopen en uw zonden afwassen". Daar wordt dopen en zondenvergeving heel nauw aan elkaar verbonden, alsóf het hetzelfde is. En daarom is dit een soort tegenwerping.

Goed, je hebt nu wel gezegd, dat uiterlijk waterbad doet het niet, dat is de afwassing der zonden niet. Alleen het bloed en de Geest van de Heere Jezus Christus. Maar de Heilige Geest die de Bijbelschrijvers heeft geïnspireerd, die spreekt toch Zelf over het bad der wedergeboorte? Die spreekt toch Zelf van de besprenging met het bloed? Die spreekt toch Zelf: Laat u dopen en uw zonden afwassen?

Hoe kan dat dan? Moeten we dan toch niet zeggen dat er door dat water van de Doop de zonden afgewassen worden? Nu, laten we eens letten op het antwoord.

"God spreekt alzo niet zonder grote oorzaak." Dat wil zeggen, dat God Zich in Zijn Woord zo uitdrukt, heeft een reden. Een degelijke, grote reden.

Nu volgt er een beetje een grote tussenzin, dat maakt het misschien niet makkelijker, maar laten we het even noemen. "God spreekt alzo niet zonder grote oorzaak - namelijk niet alleen om ons daarmee te leren, dat, gelijk de onzuiverheid van het lichaam met water, alzo ook onze zonden door het bloed en de Geest van Jezus Christus weggenomen worden - maar veelmeer, dat wij zó waarachtig van onze zonden geestelijk gewassen zijn, als wij uitwendig met het water gewassen wórdten." Nu, dat wat hier staat, dat is wel zo groot, zo sterk, zo buiten proporties. En ook zo vaak wat ons betreft, buiten onze beleving, buiten ons gezichtsveld. En daarom, laten we daar nu eens even op letten.

Ten eerste, het is een teken, die tussenzin: Zoals het water de onzuiverheid van het lichaam wegneemt, je wast je er mee, zo worden ook onze zonden door het bloed en de

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

Geest van Christus weggenomen. Dat is waar, dat is zeker: Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. En indien wij zeggen dat wij geen zonden hebben, zo bedriegen wij onszelf, en de waarheid is in ons niet. Kinderkens, indien wij gezondigd hebben, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige, en Hij is een Verzoening voor onze zonden. Dat is waar, dat is al steeds door de catechismus benadrukt, wat dat teken van het water wil zeggen, waar het ons heenwijst.

Maar, dat zou je ook kunnen zeggen, objectief, voorwerpeijk. Als ik zeg dat het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden, dan is dat waar. Maar nu kom je op het spoor van de Heidelberger. Nu gaat de Heidelberger een stap verder, en die zegt: "O, u zegt dus dat dat waar is. Dat versta je dus, die werking, dat teken, dat beeld - water wast schoon, maar dat is maar uitwendig, de onzuiverheid, het vuil van ons lichaam. En zó zeg je nu dat het bloed van Jezus Christus reinigt jou helemaal, van binnen, vergeeft, verzoent dat zwarte hart, dat boze hart, die bron van allerlei wanbedrijven; dat belijdt je dus. Maar wat betekent het voor jou?"

Je hebt mensen die dertig jaar in de kerk zitten, en die weten het nog niet. Het heeft niet veel voor ze te betekenen. Misschien dat dat mede komt ook door de prediking. Als je altijd hoort: Ja, het is wel een voorrecht, maar, het is maar uitwendig. En er wordt nooit de nadruk op gelegd, wat God eigenlijk afkondigt in dat sacrament, wat God proclameert, wat GóD doet. En je komt dan bij de mensen, en je wijst er dan op, en je zegt: "Nu ja, dat kun je toch merken, wat komt er van terecht? Je kunt toch wel zien dat het meestal maar uitwendig is".

En als je dan zegt: "Ja, maar waarom doop je dan? "

"Nu ja, ik weet ook niet zeker wie de uitverkorenen zijn. Dat ik ook mensen doop die niet uitverkoren zijn, dat risico moeten we maar nemen".

Is dát dan de grond van de Doop? Is dát dan de basis waarop we dopen? Dat we zeggen: "Nu ja, die enkeling die dan echt gewassen wordt, daar gaat het maar om, en de rest dopen we dan maar mee, wij kunnen dat toch niet zien, het staat niet op iemands hoofd geschreven, en daarom, nu ja, dat zal God ons niet kwalijk nemen".

Ik zou haast zeggen, wat heeft de Doop dan nog voor betekenis? Wat heeft de heilige Doop dan nog voor betekenis?! Voor een ieder van ons in het leven, in de aanspraak tot elkaar? Dan is het een 'hebbedingetje' wat je zo, ja dat krijg je mee. Of per ongeluk, of terecht. Nu ja, als je het terecht meekrijgt, ik zou bijna zeggen, dan had je ook wel zonder gekund, want dan komt het wel terecht. Het klinkt een beetje oneerbiedig, maar dat komt, ik voel in die gedachte eigenlijk zoiets onterends.

Ik voel er iets in van, dat men als het ware de spanning heeft opgelost. Men heeft het geprobeerd op te lossen door een theologisch systeem. En dan gaat de één die kant uit, en de ander gaat een andere kant uit. De één neemt het heel ruim, de ander neemt het heel krap, maar er blijft eigenlijk niets over van de echte bedoeling die God daarmee heeft. Het lééft niet meer in de gemeente.

En dat kan bij ons ook zo zijn, dat we de Doop op de koop toe hebben. Dan kun je beter zeggen: "Nu ja, laten we dan Baptist worden". Maar ja, dan loop je ook weer vast, want er zijn er ook bij de Baptisten die getuigenis hebben afgelegd dat ze bekeerd zijn, dat ze een kind van God zijn, dat ze tot het echte geloof gekomen zijn, en later blijkt er ook niets van terecht te komen. Dan kun je ook weer zeggen: "Dan zit je aan de menselijke

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

kant. Dan zit je weer puur aan de menselijke kant". Aan alle kanten zit je eigenlijk aan de menselijke kant.

Als je zegt zoals dr. Kuyper: - die nam het nogal serieus op - "Het gaat maar alleen om Gods uitverkorenen. Maar ik weet niet wie het zijn. Weet je wat, dan moet ik maar veronderstellen dat ze het allemaal zijn, totdat het tegendeel blijkt. Dan kun je het pas zien". Dat is ook maar de vraag trouwens, of je het dan kan zien. Want je weet niet hoeveel kinderen God voor de deur van de hel weghaalt, dat weet je niet. Nu de andere kant, die zei: "Nou nee, wij veronderstellen het van geen één, het gaat alleen om Gods uitverkorenen. Die hebben het verkregen, en wij weten niet wie ze zijn, dus" Ik zeg het een beetje scherp eenzijdig hoor, het wordt wel wat milder geformuleerd, maar daar komt het toch wel op neer.

En dat vindt je in allerlei gradaties. De één loopt er hoog mee weg: "Dat merk- en veldteken wat we op ons hoofd hebben gekregen. En daar kun je toch niet zo roekeloos mee om gaan. En dat verplicht ons toch tot een gehoorzaamheid, een nieuwe gehoorzaamheid. Al zijn we dan niet bekeerd, al zijn we dan nog niet echt tot het geloof, dan is het toch zo dat we ons onderwerpen, en dat we trouw naar de kerk gaan, en dat we zoveel mogelijk netjes leven, enzovoorts. Het is toch geen kleinigheid".

Maar ook dat vind ik ergens nog zo zwak. Dat is niet de bedoeling van de Doop, om van ons nette, christelijke mensen te maken. Dát is een vrucht van de Heilige Geest en van het bloed. Zoals Petrus schrijft: "Dit waart gij sommigen eertijds, maar gij zijt nu gewassen, gij zijt nu gereinigd. Gij hebt nu uw vrucht tot heiligmaking". Maar dat is toch niet, wat ik straks zei, van, we worden vast op de 'huppel' gezet in de heilige Doop, en als we dan goed leven en we onderwerpen ons eraan, en we gaan naar de kerk, dan kan het ook nog verder komen met ons. En dan mag je er toch op rekenen dat de Heere dat beloont. Dat uitwendige kan de Heere belonen, voor de tijd en voor de eeuwigheid. Ik weet wel, er zitten overal kernen van waarheid in, want dat zie je ook. Waar wij de Heere verlaten, waar wij Zijn Woord niet achten, daar gaan we te gronde. Je kunt het keren of draaien zo je wilt, je komt er niet uit, nooit. Dat zijn kernen, dat zijn waarheden. Maar kijk, het gaat erom, alles op zijn plaats.

God spreekt also niet zonder grote oorzaak, over het bad der wedergeboorte, de vergeving van de zonden. "Laat u dopen en uw zonden afwassen".

Dat zegt Hij niet alleen opdat wij zouden zeggen: "Het bloed van Jezus Christus, ja hoor, dat reinigt van alle zonden". Maar de Heidelberger bedoeld hier: "En jij? Hoe is het met jou? Jij kunt wel een waarheid opzeggen, en dat je misschien wel denkt: Ja, dat zal die of die gelden". Maar de Heidelberger wil nu juist een mens in het nauw brengen, en zeggen: "Ja, maar daar heeft God het niet voor gegeven, dat niet alleen. Om ons een schilderijtje voor te hangen, zie je wat water doet? Dát doet nu het bloed van Christus".

Daar zijn wij vaak in blijven hangen, in die voorstelling. En dan heb je stof te over om dat uit te leggen. "Wat een wonder, zoals dat water zo ook nu dat bloed". Maar dan is het nog niet persoonlijk. Dat is nog niet de persoonlijke confrontatie met de levende God in Zijn Woord.

Kijk, en daar is het de Heidelberger nu om te doen. Zoals er ook geschreven staat: Maar veelmeer, omdat Hij ons door dit Goddelijk pand en waarteken, wil verzékeren, dat wij - dat ik, zo zeker van mijn zonden gewassen bèn, als wij uitwendig met het water

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

gewassen worden.

"Ja, daar heeft dat kind geen weet van".

Nee, maar jij en ik. Hoe kom ik tot die zekerheid? Dat is het werk van Geest, water, bloed.

Hoe werkt die Heilige Geest?

Wij kunnen zo afstompen in die dingen, dat de Heilige Geest - met eerbied gesproken - van ons wijkt, omdat we er niet over praten. Omdat het in de prediking niet aan de orde komt, wat God betuigt. Dan voel je aan - maar dan trek je de strop aan om jezelf - als jij nu gedoopt bent, en je bent geen kind meer - dat komt later nog wel aan de orde, de kinderdoop - je bent volwassen, je bent gedoopt, en hoe staat het nu met jóú, jong mens, ouder mens? Hoe staat het nu met de vergeving van de zonden? Of heb je daar geen probleem over? Of denk je daar nooit aan? Of denk je dat het zó wel kan: Ik ben niet bang hoor, als er wat is dan komt het wel goed terecht met mij. Ja inderdaad.

Nu, dan ben ik blij dat je nog in de kerk bent, want het kan nog. De Heere kan onze ogen openen. Maar dan kan ik me indenken dat het je niet veel zegt. Maar ik roep u toch allen daartoe op, om je levensboek, of je leven eens na te kijken. Is dat echt zo, ben je zo gerust voor God? Zijn we nog zo in onze geestelijke doodsslaap verzonken, dat alles over ons heengaait? En dat wat we ook uitspoken, in gedachten, woorden, werken, dat we het allemaal als een bagatel wegschuiven. "Oh, dat betekent niets, dat doet iedereen". Is dat echt zo?

Kijk, ik heb geen aanknopingspunt. Dan is er één boodschap: "Die niet gelooft, óók niet gelooft dat hij zo'n ellendige zondaar is die alles verknoeid heeft, die is verloren. Die is nog in zijn zonden!" Kijk, die Heilige Geest ís er, en kun je je indenken dat ik als nietig mensenkind, als prediker, daar op zoek aan te sluiten, de Géést, het water, het bloed. Daarop! Ik kán niet op de dood aansluiten, want ik ben ook dood van mijzelf. Ik kán niet op de dood aansluiten. Het leven dat in Jezus Christus is, dat kan alleen maar aansluiten op het leven. En de angst kan alleen maar aansluiten op de angst. Anders is er niets, niets! Dan zijn wij nog dood, niet mede opgewekt. En dat grijpt mij aan als de gedachte opkomt: Heere alstublieft, geef dat we er toch allemaal bij betrokken worden.

Ik heb daar geen recht op, om dat te eisen. Maar ik hoop op de belofte van God, dat kinderen, jongens en meisjes, niet depressief worden, dan ben je ziek. Maar dat ze de waarheid onder de ogen zien, mogen zien en geloven. Wat wij gedaan hebben, wat wij verlaten hebben, wat wij vanuit onszelf gekozen hebben. Waar dat zo is, daar weet ik zeker, de Heilige Geest heeft Zich aan het Woord verbonden, daar zit je niet altijd zo makkelijk.

Dan kun je misschien wel een lachend gezicht trekken van: O, daar denk ik nooit aan, maar is dat waar? Als we denken en horen van die heilige God, Die te rein is dat Hij het kwaad kan aanschouwen, en je ziet dan in jezelf niet anders dan wat daarvan afwijkt? En dáár sluit nu de catechismus op aan.

En ik wil dat niet in een zekere terminologie gieten, van aangeslagen mensen of iets dergelijks weet je wel, nee! Dán wordt het weer iets van de mens. Dan gaan we dáár weer iets van maken, en daar kúnnen we niets van maken. Maar het is wel effectief als die man, die zich daar blind heeft geweten in de gevangenis, in dat huis, als een vervolger van de Heere Jezus, of als die Moorman die hoorde van die man van

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

smarten, Die om onze overtredingen is verwond, dan begrijp je, dat wérkt. Dat grijpt in elkaar als een tandwiel.

Net zoals bij die mannen: "Mannen broeders, wat moeten we doen om zalig, om gered te worden?"

"Bekeert u, en geloof. Laat u dopen en uw zonden afwassen". Voel je?

Daarom, als we nog onverschillig zijn, dan hoop ik dat de Heere ons eruit trekt door Zijn Woord en Geest. Maar tot állen - en ik stel geen paal of perk, dat mag ik niet - of je nu een kind bent of een grijsaard die het weet, innerlijk, die het gelooft wat de Heere God van ons zegt, hoe ongelukkig wij zijn, dat wij God op het hoogst hebben misdaan en van het heilspoor zijn afgegaan, en die zich afvragen als ze horen dat het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden, maar jij!!! Hoe is het met jou?

En dán komt die lieve Heidelberger bij jou, en die zegt: "Je bent gedoopt". Zeg dan asjebliet niet: "Oh, dat beetje water". Zeg dan niet: "Wat schiet ik daar nu mee op". Nee, bedenk dan dat toen jij gedoopt bent, heeft God gezegd: "Zo waarachtig was Ik jóú", als je het gelooft, "met Mijn bloed". God heeft het toegezegd.

Dat is eigenlijk het levende van de sacramenten, dat is tegelijkertijd ook de spanning. Ik kán dat ook allemaal niet uitleggen, ik kan het zelf niet bevatten. En ik heb het al meer gezegd, ik heb voor mezelf ervaren dat juist in die spanning, wil de Heilige Geest die zondaar bréngen. Hij wil die ongelovige die het maar niet aanvaarden kan, en die het maar niet aanvaarden wil, die naar allerlei leunsels en steunsels zoekt, die maar bezig is in zichzelf dat hij beter, dat hij heiliger, dat hij goed wordt en dan Ja, en dán! En nu wil die Heilige Geest midden in die ellendigen dít indragen, die vergeving die ís er. Die hoeft niet meer te gebeuren, die ligt klaar. Die is voor- en toebereid, die ligt levend bij God, bij de troon van Zijn genade.

"Ik kan het niet geloven", zegt iemand. "Dat is zo iets onbevattelijk groots, dat mij", en ik denk dat er wel ouderen ook zijn die als je ze eerlijk zou vragen, kinderen: "Geloof je dat nu echt?" Dat ze een beetje wit en een beetje rood zouden worden, en dat ze tegelijk dat die vraag gesteld wordt over de vergeving van de zonde, dat ze misschien wel in een flits denken: O maar man, als je eens wist wie ik ben. Al ben ik dan ook een ouderling of een diaken, of een dominee of weet ik wat, als je eens wist wie ik ben.

Nu, als je dan eens niet geplaagd wordt om zo maar wat te zeggen, omdat je toch moeilijk kan zeggen: "Ja, maar daar twijfel ik aan", dat kun je niet zeggen als je ouderling bent, als je voorgaat niet. Als je dominee bent dan kun je toch niet zeggen: "Daar twijfel ik aan". Ik zeg ook niet dát je dat moet zeggen, want je moet de duivel ook geen gelijk geven. Want de duivel lacht als je twijfelt.

Maar ik denk dat menigeen van kleur zou verschieten als nu echt, écht die hoogste Majesteit eens zou zeggen: "Nu, hoe staat het nu met je vergeving van al je zonden?". Ja, het is makkelijk om te zeggen als er niets aan de hand is: "O, dat is allemaal vergeven. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt mij van alle zonden".

O ja? En als het dan gaat stormen? En je merkt - je hebt het maar over een nieuw hart - dat je hart zo voos is. Je hebt het maar over dat volk, die veranderde mensen, en je merkt dat je helemaal geen veranderd mens bent. In je waarneming ben je nog slechter dan de rest. En er komen allemaal gedachten in je op, waar je niet graag van zou willen dat iemand ze zou kunnen lezen. En als er dan tegelijk nog een paar flinke donderslagen buiten vallen, zeg je dan nog makkelijk: "Ja hoor, het bloed van Jezus

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

Christus, Gods Zoon, reinigt mij van al mijn zonden". Ook als de dokter zegt: "Ik zal het maar eerlijk zeggen, maar ja, het is niet best met u".

Kijk, nu komt die lieve Heidelberger, en die ziet ons een beetje wit weg trekken. Die ziet ons een beetje bedenkelijk kijken. De oude ouderling, of de oude dominee die het zo mooi kan zeggen voor andere mensen, en die goeie bekeerde man die verteld van: "Zo lang geleden zijn mijn zonden vergeven".

O ja? Maak het eens waar! Misschien verraadt je jezelf wel, want je kijkt net als iemand die zegt: "Wees lankmoedig Heere, ik zal alles betalen, heb nog een beetje geduld met me, misschien wordt het beter". Je moet maar niet huilen, het wordt beter misschien. Zo kijk je, dat lijkt er dan ook niet op.

Nu komt die Heidelberger met een medicijn. Hij komt tegen die zelfverzekerde mensen - die veel zelfverzekerder lijken dan ze zijn - en zegt: "Kijk, daar is nu de doop voor. Want ik weet wel dat soms de schrik je om het hart slaat. Ik weet wel dat er soms tien, twintig getuigen tegelijk in je hart overeind gaan staan als de wet gelezen wordt, die zeggen: Dat ben jij mannetje, daar mag je wel eens naar luisteren. Ik weet wel als je hart een paar keer overslaat, of je voelt hier of daar dat je zegt: "O, hartverlamming, o kanker, o dit, en ik ben nu al zo oud." En alles zakt zo als een plumpudding in elkaar.

En nu komt die man en die zegt: "Dit is nu het van God het gegeven middel tot versterking". Wat? Dat jij gewassen bént. Dat jij levend geworden bént, dat is zo. Je kijkt verkeerd. Dit is de troost in druk je toegezegd. Dit wil onze zielen onderwijzen. Niet alleen, zoals water, zo bloed. Nee, maar zo waarachtig als dat water gesprengd is dat de onzuiverheid van het lichaam wegneemt, zo waarachtig ben jij, die uitwendig met het water gewassen bent, zo ben jij gewassen met het bloed van Christus.

Denk dus maar terug: Ik ben gedoopt. Denk maar terug dat God toen niet zei: "Je moet eerst bekeerd zijn". Want dan had het er nooit van gekomen. Denk maar terug dat God niet gewacht heeft totdat je zo en zo oud was, en toen kon je zelf beslissen. Daar moet je niet aan denken. God brengt ons terug bij die Doop. Als het ware om ons in te prenten, vijanden met God verzoend, door de dood van Zijn Zoon.

Wat is dat voor een liefde, die Zijn leven gaf, niet voor de vrienden, maar voor de vijanden. Geen stem en geen opmerking heeft het lieve kind, en toch, en toch! Zo zegt God nu, zo is het bloed van Mijn lieve Zoon, zo krachtig voor jou. Daar mag je nu op terugvallen. Daar mag je nu op zien.

Heere, U hebt mij op het hoogst betúígd! Dat is nu pas een sacramentszegening hoor, echt waar, die maar zelden beoefend wordt, aan de Doop en aan het Avondmaal. Ik zeg het tot mijn eigen schade, tot mijn eigen schande. Maar ik weet dat het zo is.

We zitten wel te vergelijken, en dat vinden we erg mooi, water - bloed. We vinden het wel duidelijk dat we alleen uit genade zalig worden. Maar op het laatste moment proberen we de dans te ontspringen, jij en ik. God heeft het niet gegeven voor ons om over te redeneren of te twisten. Maar God heeft het gegeven voor die wit-wegtrekkende oude man, of voor dat bange vluchtende kind. Of voor die jongen die het er zo beroerd afgebracht heeft, die het niet meer ziet zitten. Die wel eens gedacht heeft dat het vergeven kon worden, of dat het vergeven was, maar het is weer weg.

Kom, zegt de Geest hier, hier is een hart onder de riem, dat is het sacrament, jij bent gedoopt. En we hoeven niet met Kuyper en we hoeven niet met Kersten, we hoeven niet

CATECHISMUS ZONDAG 27 VRAAG 72 EN 73

met Steenblok, we hoeven met niemand mee. Met niemand! Met Luther ook niet en met Calvijn niet, en met Kohlbrugge niet. Maar met die Heere Jezus Christus, daar gaat het om.

En dát bindt de Heere op de zielen. Dan is er niet meer te twisten, dan is er niet meer te vechten met elkaar, wat het nu wel of niet betekent. Want ik ben tot hinken en zinken, ieder ogenblik gereed. Ik ben die aardstwifelaar. Ik heb zo nodig om terug te gaan, en teruggebracht te worden naar dat puntje, waar ik niet eens meer wat van weet. Dat God heeft gezegd: "Ik bezweer het u, zo waarachtig ben Ik nu, ook voor jou". Als je het gelooft dan geldt het jou, dan geldt het je.

Dan slaat hij verbaast zijn ogen op: "Heere, hebt U toen al gezegd? Oh, ik heb het niet geloofd. O, schenk mij dat geloof daarin, dat U waarachtig bent". Dan komt het met jou wel in orde. Dat klinkt heel raar, dan komt het wel in orde. Want die waarachtigheid Gods komt naar ons toe en zegt: "Ik zal uw God zijn, en uws zaads God". Die waarachtigheid wordt bij ons op tafel gebracht, in het hart:

'God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
maar eeuwig Zijn verbond gedenken.'

Daarom heeft de Doop ook te maken met de dood. In Zijn dood gedoopt worden. Als je dood gaat heb je aan de Doop genoeg. Dat klinkt heel raar, maar aan die Doop - Geest - water - bloed moet je dan denken, daar gaat het om. En dat ís het dan ook.

O, daarom hoop ik dat wij als gemeente en als ouders, daar werkzaam mee mogen worden, daarin getroost mogen worden. En ook voor ons eigen persoonlijke leven die Doop leren waarderen, als het door God gegeven middel, om die in-elkaar-stortende mens op te richten. Door hem heel eenvoudig toe te roepen: "Gij zijt gedoopt in Zijn dood, gij zijt opgewekt met Hem."

AMEN